

JUGOSLOVANSKI OBRRTNIK

GLASILO „JUGOSLOVANSKE OBRRTNE ZVEZE“ V LJUBLJANI

List izhaja dvakrat na mesec, in sicer 1. in 15. vsakega meseca, ter stane za celo leto

24 K, za pol leta 12 K, posamezna številka velja 2 K. — Inserati po dogovoru. — Roko-

pisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Pražakova ulica štev. 3.

Današnji številki smo priložili položnice, po kateri naj nam blagovolijo vsi cenjeni naročniki poslati naročnino. Pri pregledovanju naših knjig se je tudi ugotovilo, da niti lanski naročniki še niso vsi poravnali svoje naročnine. Prosimo, da nam jo takoj pošljet v svrhu zaključitve računov. Kdor se pa ne misli naročiti, naj nam blagovoti glasilo vrniti, da se mi izognemo ogromnih, nepotrebnih stroškov. Kdor nam glasila sedaj ne bo vrnil, ga bomo smatrali kot naročnika in kot od takega naročnino tudi brezpogojno zahtevali.

Upravnništvo.

O, ti časi!

Preprosto je povedal, okorno, a izrazil se je. Kdo? Krojač Tone. Bil je v decembru; hladna nedelja. K rani maši smo šli vsi več ali manj zaviti in na tej poti je začel krojač Tone praviti kovaču Mihčetu:

»Veš Mihče, hudi časi se nam obetajo, o kakršnih še sanjali nismo. V sredo sem lepo sedel za mizo in baš rezal blago. Kar se odpro vrata; iz davkarije so mi poslali listič, majhen, a tembelj pokracan. No, sem si mislil: Zvedel jih boš, da boš znal brati kozje molitvice! A povem ti, ko sem bral tiste čečkarije, so se mi kar lasje jezili, ne morda vsled slabe pisave, črk bolj kolom podobnim, pač pa vsled končne vsote. Šent, to pa že ni v redu! Tam po pisarrah je res mnogo gospode, ki menda znajo pisati, brati in računati, a pri meni so se gotovo zmotili vsaj za zadnjo šteliko, če ne tudi za predzadnjo! Lepo sem zopet spravil vse skupaj in čez par dni odšel na davkarijo. Tam sem jih šele zvedel! Da še premalo plačujem davkov, da bogatim in spravljam cele kupe denarja, da ne vem kam z njim. No, ko sem videl, da nič ne opravim, sem zopet šel, odkoder sem prišel in poleg si mislil: Nikoli vam ni dovolj, veste kje stanujem, kadar je namreč kaj za izterjati, ne veste

pa, ali bolje rečeno nočete vedeti, da jaz jemljem iz malega prihranka za »stara leta« za preskrbovanje družine, živež, obleko, obutal in drugo!«

Mihče je samo poslušal, napravil pomembne poteze na obrazu in siknil: »Če nas prej oskubijo, nas pa kasneje ne bo treba!«

* * *

Da, malega obrtnika oskubiti, to je menda cilj današnje davčne oblasti! Gospoda zna poiskati malega obrtnika in trgovca le takrat, kadar naj da, kadar naj bi mu pa sama morala kaj dati, mu olajšati njegovo žalostno stanje, si pa misli: Kdo bo na vse mislil! Nimamo vsak sto glav!

Od ene strani mu nasprotuje veleindustrija, veleobrt, ki z železnimi močmi in ogromnim kapitalom, nastavlja cene posameznim predmetom kakor se ji poljubi. Država pa, ki bi morala ščititi malega obrtnika pred mogotci, ga podpirati in mu dajati pobude, ga še neusmiljeno tlači z vedno novimi davki.

In kaj je zagrešil ubogi obrtnik nad samim seboj, nad človeško družbo, nad celo državo, da sedaj od nje prejema tako velikodušno »podporo«? Njegova napaka je — oprostite mi, da rabim to besedo — da se je dolgo dobo let trudil kot črna živina od jutra do poznega večera, da si je prištedil vsaj nekoliko za »boljše« čase. Znoj mu je nešteto krat polival uvela lica in nagubano čelo, žuljeva roka se je krčevito oprijemala kladiva in krampa, klešč in šila, skale so se rušile pod težo njegovega težkega kladiva — vse to, ker je pomagal svojim sozemljanom in sebi, je zakrivil. Danes pa mora plačevati krvavo si prislužene groše v nenasični želodec »mlade« države! To je njegova napaka, ker če bi on tega ne bil zakrivil, tudi država ne bi od njega mogla izterjati davkov. »Kjer nič ni, še cesar ne more vzeti!« pravi pregovor.

A ugovarjal mi boš: »Pa če ne plačujejo posamezne osebe, kako naj se pa more država in celo njeno okostje vzdrževati?« — Sam na sebi je ugovor upravičen, toda, koliko, kako in kdaj naj plačujejo! Ali je država mlada kukavica, rejenka malih penic? Ali sme ona skrbeti samo za svoj želodec in naj se potem z državljanji zgodi kar hoče? Nismo mnenja, da se more država vzdrževati brez dohodkov, smo pa trdnega prepričanja, da ne sme pod nikakim pogojem t a k o j vsega pograbiti. Saj ni takoj treba misliti na nova vojna pripravlanja, ni treba polniti skladišč z moko, koruzo in — smodnikom. Vse je sedaj najpoprej za državo, bolje rečeno za državna skladišča — ker država smo mi. — Čemu? Da bo potem moka prhnela, neužitna koruza za razne špирite, kot se je dogajalo nešteto krat v pokojni Avstriji? Naglica ni nikjer pridna in počasi se daleč in z d r a v o pride! Na ta način bi država — skladišča — sčasoma bili napolnjeni in državljanji bi lahko dihali. Pa pravite: Vsak lahko plača, zasluži toliko, da mu ostaja in poleg svojega poklica še veriži! Zasluži res toliko, da mu ostaja, papirje namreč; ker za njega dobi bore malo in če si hoče napraviti samo eno »cunjo«, ga mora že skoro nesti polno bisago! A ga nabira in nabira in sklada na kupček — premetavati ali prekladati ga ne sme, ker je že sedaj preveč obdrgnjen in preguljen — da potem dobi zanj kako pajčevino ali pa malo jestvin! To je žalostna slika, katera se zdi gospodom v Belgradu premalenkostna, prepониževalna, da bi si jo ogledali pod drobnogledom! Pa kaj pod drobnogledom! Tega niti ne zahtevamo! Samo malo natančneje. — Če bi zdravnik čutil bolečine, ki jih mora pacient prenesti, bi veliko manj mesaril tako pa njega ne boli!

Seveda bi bilo pa tudi napačno in zgrešeno, če bi trdili, da obrtnik ne uživa ravno nikakih protizaslug. Jih uživa, a ta-

kih, ki niso v nikaki primeri z žrtvami, ki jih doprinaša!

Naš obrtnik in trgovec, ki ga je dolgotrajna vojna popolnoma upropastila, si je želel ob njenem koncu veselejših, srečnejših, pravičnejših dni; dni, v katerih bi se mogel nekoliko odpočiti! Kako razočaranje! Po pretku dveh let se vidi že obdan od vseh mogočih, novih in starih davkov; takih, ki jih morajo vsi obrtniki cele kraljevine plačevati in tudi takih, ki so prihranjeni — samo za njega!

Da, v državni upravi moramo iskati vzrok nezadovoljstva med našim tako mirnim in pokornim narodom. Ni bilo dovolj, da je obrtniku večglavi belgrajski zmaj pozobal 20 % njegovega premoženja, ni bilo še zadosti, da se je potem izgubilo še četrtno narodnega bogastva!

Taka »začimba« se pa dobi ne samo pri davčni upravi, ampak povsod!

Kaj pa carina glede ameriških milodarov? Bil sem sam pričujoč ob neki priliki, ko mi je poslujoči uradnik rekel: »Blago te stranke ni toliko vredno, kolikor bo morala plačati same carine!« Kaj pa še ležarina, prevoz in drugo! Milodari postanejo pri nas — drago plačano blago, ker poleg tega tudi poslano blago ni povprečno skoro nič boljše od našega.

Glede davka na poslovni promet bomo še posebej obravnavali.

Drugi veliki vzrok propadanja našega obrtništva je pa — občinstvo samo.

Kamorkoli pogledaš, v katerikoli panogi, povsod vidiš ali tujezemske ali tovarniške izdelke! Kot okrog zlatega teleta se vse naslaja na lični obliki čevljev, na modnem kroju, na skrivnostno sestavljenih lesnih izdelkih! Nikdo pa ne premisli, da dobi — za visoke cene — papirnate čevlje, s pajčevino sešito pajčevino, ki ji pravimo obleka in iz nebroj kosov sestavljene lesne izdelke, ki jih še edino klej drži, da že niso prej razpadli v prah, kot si jih ti v roke dobil. Toda občinstvo ima denarja dovolj, papirja! Zato pa raje izdaja velikokrat manjše vsote, namesto, da bi si kupilo enkrat trpežno stvar, samo da je vedno vse po najnovejši modi! Koga pri tem občinstvo podpira in koga podira, o tem se ne vpraša! Zato se pa pri nas šopirijo bolj ali manj ali pa popolnoma razna judovska podjetja!

Končno je pa vzrok propadanja tudi obrtništvo samo. Kot nobena druga panoga pri nas, se obrtništvo poteguje za malenkosti, vsakdanjosti, kot dva psa za že oglojeno kost, ne vidi pa nevarnosti, ki mu preti z žugajočo roko. Razkosano kot je, se prepira, namesto da bi nastopilo enotno, kot fronta proti enotni fronti nasprotnikov. Le potom organiziranja, skupnega in vztrajnega delovanja si bo

bo moglo obrtništvo opomoči; žalibog moramo konstatirati kot žalostno dejstvo, da pri nas veliko manjka požitvovalnosti, manjka onih dalekosežnih in dalekovidnih mož, ki so jih na tem polju pri drugih narodih že imeli, ali jih še imajo.

Obrtnik, pomisli na izrek: Pezdir v očesu svojega brata vidiš, a bruna v lastnem očesu ne! Začnimo najprej pri »brunu« in prišli bomo gotovo do »pezdirja«. Brez tega samospoznanja je naše tavanje in kričanje, lajanje psov, ki se hudujejo nad luno, ki se jim prav porogljivo — smeje.

Širite Vaše glasilo! Vsak obrtnik ga mora imeti!

Delovanje

urada za pospeševanje obrti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani v letu 1919/1920.

Ker je v letu 1920, posebno v začetku vladalo veliko pomanjkanje surovin pri obrtnikih, je urad za pospeševanje obrti posvetil predvsem svojo skrb dobavi surovin.

Dobava surovin.

Po posredovanju bivšega »prehodno-gospodarskega urada v Ljubljani« in »osrednjega urada montanističnih obratov deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani« se je uradu za pospeševanje obrti posrečilo skleniti s »trboveljsko premogokopno družbo« pogodbo, glasom katere je slednja dobavljala uradu po znižani ceni mesečno prvotno 10 vagonov cementa, katera množina se je pozneje zvišala na mesečno 12 vagonov.

Istotako se je družba zavezala dobaviti 50 vagonov apna po znižani ceni.

S Kranjsko industrijsko družbo na Jesenicah je bila sklenjena kompenzacijska pogodba, po kateri je industrijska družba prejela od gospodarske komisije za stvarno demobilizacijo 240 vagonov starega železa in je morala zato dobaviti družba uradu 24 vagonov izdelanega železa po dnevni engros-cenah loco Ljubljana. Slična pogodba je sklenjena tudi z jeklarno v Ravnah za dobavo 5 vagonov jekla.

Pri jeklarni v Borovljah je nabavil urad večjo množino podkovskih žrebljev.

Splošnemu pomanjkanju koksa je skušal urad na ta način odpomoči, da je zasigural mesečno dobavo 1—3 vagonov kovaškega premoga pri premogovniku v Hrastovcu pri Poljčanah in v Stranicah pri Konjicah. Razen tega se mu je posrečilo nabaviti okrog 10 vagonov lesnega oglja po izvanredno nizki ceni 15—30 vin. kg.

Pri šumski upravi v Deliblatsu, Banat, je nabavil urad za ščetkarje za 150.000 K djipovine.

Ker so se cene mizarskega kleja rapidno dvigale, je skušal urad mizarske obrtnike na ta način ščititi, da je prevzel od tovarne za klej samo dobavo kleja. Na ta način je razpečal med male obrtnike po engros cenah 10.000 kg kleja. Uradu se je tudi posrečilo pravočasno nabaviti po ugodnih cenah večje množine lesa, vsled česar je zamogel porazdeliti med male obrtnike - mizarje okrog 450 m³ lesa po cenah, ki so bile 30—50% nižje pod normalnimi dnevnimi cenami.

Za mizarje je nabavil v inozemstvu tudi nekaj šelake in raznih bajc.

Ker so se cene rektificiranemu, kakor tudi denaturiranemu špiritu zelo povišale ter špirita dolgo časa sploh ni bilo dobiti, je vzel urad tudi preskrbo špirita obrtnikom v svoje roke. Razdelil je 52 hl denaturiranega in 66 hl rektificiranega špirita.

Za sobne slikarje je preskrbel 4 in pol vagonov kaolina po 10—35 vin. kg. Slikarji so se splošno pritoževali nad pomanjkanjem papirja za šablone. Ker je izvoz takega papirja v Avstriji, ki pride pri dobavi papirja v poštev, prepovedan, je zastavil urad pri papirnici v Vevčah svoj vpliv, da je izjemoma izdelala za urad 1300 kg papirja za sobnoslikarske šablone.

Ministrstvo vojne in mornarice v Beogradu si je prvotno pridržalo razdelitev smodnika (baruta), vsled česar je bila dobava smodnika jako otežkočena. Da olajša kamnoseškimi in stavbenimi obrtniki dobavo smodnika, je urad za pospeševanje obrti izposloval, da mu je ministrstvo vojne in mornarice v Beogradu, oziroma kasneje komanda IV. armijske oblasti v Zagrebu nakazala 12.200 kg deloma navadnega, deloma ojačenega razstrelilnega smodnika. Pri razdelitvi je upošteval urad le tiste prosilce, katerih prošnje je okrajno glavarstvo priporočilo.

Potom osrednjega urada montanističnih obratov je preskrbel urad pri topilnici svinca in srebra v Litiji za lončarje 7550 kg gladice.

Vsled pomanjkanja sukanca je obstajala med čipkaricami, katerih število se ceni na okrog 10.000, velika brezposelnost. Zato je urad nabavil na Čehoslovaškem za okroglo 300.000 K čipkarskega sukanca ter je tudi zasigural za prihodnjo zimsko sezijo na Čehoslovaškem dobavo potrebnega sukanca. Privredno-financijski komitet v Beogradu je šel pri tem uradu za pospeševanje obrti v toliko na roke, da mu je dovolil pri izvozu prediva, katerega je moral v kompenzacijo poslati na Češko, carine prosti izvoz prediva ter oprostitev osiguranja valute.

Ker je urad za pospeševanje obrti po dveh delegatih zastopan pri gospodarski komisiji deželne vlade za stvarno demobilizacijo, je z uspehom interveniral v nešteti slučajih, da se je pri razdelitvi demobilizacijskega blaga oziralo na veliko potrebo obrtnega stanu. Glasom statistike gospodarske komisije deželne vlade za stvarno demobilizacijo se je nakazalo obrtnikom lesa za 1.920.712 K, raznovrstnega drugega materiala, kakor železa, orodja, strojev, motorjev itd. pa za 2.394.280 K.

Dobava orodja in strojev.

Urad pa ni posredoval obrtnikom samo surovin, preskrbel jim je iz inozemstva raznovrstno orodje, oblatne stroje in motorje. Nabavil je in deloma posredoval nakup 20 kompletnih garnitur mizarskega orodja, 10 garnitur čevljarkega orodja, 584 parov čevljarških kopit, 10 čevljarških strojev, 5 pekovskih strojev, 1 kovaško kladiivo »Ajax«, 2 aparata za ayto-gensko varenje, 2 mala parna kotla, 4 lokomobile, 2 stroja za mešanje kita, 5 mizarskih strojev, 20 elektromotorjev, 4 mizarske stroje, štalev za tkanje žičnih mrež za sita.

Splošno pospeševanje.

Glede splošnega pospeševanja raznih obrti je omeniti naslednje: klobučarska obrt v Sloveniji je močno hiralala, ker je bil uvoz klobučarskih polfabrikatov (štump) v zvezi z velikimi težočami. Glede teh je bil klobučarski obrat popolnoma odvisen od tujezemstva. Urad za pospeševanje obrti je zato povzel iniciativo, da se osn. je domače velepodjetje »tovarna klobukov, Sešir' d. d. v škofji Loki«, ki bo preskrbovala klobučarje s polfabrikati. Urad je nadalje izposloval, da bo družba sprejela vse obrtnike-klobučarje kot delničarje.

Vsled neugodnega izida plebiscita na Koroškem so se odločili slovenski puškarji v Borovljah, da se naselijo v Jugoslaviji. Ker jim je mesto Kranj stavilo ugodne pogoje, se je v Kranju osnovala puškarska zadruga, kateri gre urad za pospeševanje obrti z vso vnemo na roko.

V ribniškem okraju se je osnovala za izdelovanje in razpečevanje suhe robe zadruga »zveza lesnih domačih obrti v Ribnici«, kateri je urad izposloval brezobrestno posojilo 100.000 K in ji na ta način zasigural njeno obratovanje. Ker je obstoj te zadruga, kakor splošno ribniške suhe robe že od nekdanj navezan na krošnjarenje po tujini, zlasti v Avstriji, je urad za pospeševanje obrti s prošnjo št. 961/1—5, z dne 23. junija 1920 interveniral pri ministrstvu trgovine in industrije, da bi se izposlovalo ob priliki sklepanja pogodbe z Avstrijo Ribničanom prosto krošnjarenje.

Za procvit lončarske domače obrti, ki je močno razvita v ribniškem in kamniškem okraju, je vitalnega pomena moderno zgrajena lončarska peč. Z ozirom na to je urad za pospeševanje obrti že v prejšnjih letih dal izdelati tozadevne načrte. Da se omogoči realiziranje se je obrnil z dopisom št. 311/399—1, z dne 18. junija 1920 na ministrstvo trgovine in industrije v Belgradu radi primerne prispevka za postavitev prve lončarske peči.

(Dalje prihodnjic.)

Obrtniki in prijatelji obrtništva, dopisujte v Vaše glasilo!

Davek na poslovni promet.

V začasnem finančnem zakonu so se po novih predpisih nadomestili člani od št. 110 do 127 z novimi in sicer tako, da plačujejo ta davek sledeči: 1. Vsi trgovski in spekulativni obrati vseh vrst strok, najsi prodajajo blago na debelo ali na drobno. Sem spadajo tudi lekarne in selski dučani, nadalje vsi manjši in mešani obrati. 2. Vsi obrtni obrati, najsi prodajajo samo svoje izdelke ali pa tudi izgotovljeno blago poleg svojih izdelkov. Obrtniki, ki nimajo svoje delavnice, se smatrajo za krpanje in oni, ki ne izdelujejo novih predmetov, temveč izvršujejo po stanovanjih manjša opravila in brez pomožnega osebja, ne plačujejo tega davka. 3. Vsi obrati, ki prodajajo življenjske potrebščine, kakršni so: pekarnice, mesnice, slaščičarne, restavrantni, gostilne, kavarne, pivnice, izkuharne, mlekarne, prodaje zelenjave, likerice kakor tudi vsi obrati, v katerih se ljudje zbirajo zaradi zabave. 4. Vsi industrijski obrati, kakršni so: pivarski, mlinarski, mizarski, opekarski, kamnoseški, livarski in drugi. 5. Vsi podjetniki, stavbni, dobaviteljski, zakupniški in arendatorski obrati kakor tudi tobačni in drugi, ako poleg monopolnih predmetov prodajajo tudi nemonopolne predmete, in sicer samo za te druge predmete. 6. Vsi obrati, vse osebe in družbe, ki se bavijo z denarnimi posli; taki obrati so: posojilniški, bančni in menjalni. 7. Vsi drugi obrati, kakor komisijarski, spedijski, posredovalni, agenturški, kočijaški, težaški itd. 8. Vse delniške družbe in vsi denarni zavodi. 9. Vse prodaje velike živine, za katere se izdajajo živinski potni listi. 10. Vse prodaje predelanih proizvodov veleposesnikov. Plačevanje tega davka so med drugimi oproščeni: Občine in samoupravna telesa za posle in obrate, ki jih vrše v splošnem interesu, kakršni so: vodovod, razsvetljava, kanalizacije, tramvaji, železnica in druga podobna podjetja. — Prodejalc

ci monopolnih predmetov, srečk razredne loterije in drugih vrednosti in stvari, ki jih država prodaja po določeni prodajalcih z naprej ustanovljeno ceno in z odstotkom zaslužka. — Proizvodi hišne industrije. — Kmetovalci na prodajo lastnih proizvodov, razen na prodajo velike živine.

Ako so poljedelske zadruga, članice posebnih zvez in glavne združne zveze in ako po svojih pravilih ne delajo dobička, se smejo oprostiti tega davka samo, ako zanje zaprosi zveza s potrebnimi dokazi; prošnje se morajo vlagati pri generalni direkciji neposrednih davkov zaradi potrebnega odločanja. Enako velja za konsumne in vse druge zadruga, ki ne dele dobička in niso članice posameznih zvez, kakor tudi vse humanitarne in kulturne družbe, ki ne delajo za dobiček in katerih fondi se po prestanku ne dele, nego se določajo v splošne namene. Dalje morejo biti oproščena tega davka samo po posebni prošnji ob potrebnih dokazih tudi samoupravna telesa in druge naprave kakor tudi zasebniki, če zalagajo prebivalstvo v živem in drugimi neizogibnimi življenjskimi potrebščinami ali nabavljajo živalsko krmo, kadar je ni zadosti v državi.

Ob ugodni rešitvi se povrne samo ona vsota, ki je plačana po dnevu vlozene prošnje.

Vsi tisti, ki opravljajo kakršnekoli posle, za katere so obremenjeni z davkom na obrat, s pridobitino, oziroma s tecivari- no na radnjo, plačujejo ta davek pri svojih finančnih (davčnih) oblastvih tako kakor redni davek. Pri iz- oziroma uvažanju iz inozemstva pa pri izvozu ali uvozu na carinarnah. Pri izvoznikih, ki so zacarinili svoje blago že pred dnem 6. novembrom 1920, a ga niso vsled raznih neustav- nih zaprek mogli izvoziti, ne plačajo tega davka; enako ne za blago, ki so ga hoteli odposlati pred dnem 26. oktobrom, a niso imeli na razpolago vagonov ali vlačilnih ladij.

Vsi tisti, ki opravljajo obrate z mešanim blagom, t. j. z blagom, uvoženim iz inozemstva, in z blagom, nabavljenim v državi, v kakršnikoli količini, plačujejo ta davek na carinarnicah za uvoženo blago in pri pristojnih finančnih (davčnih) oblastvih na ostalo blago, za katero se obremene s tem davkom.

Industrijska podjetja plačujejo ta davek četrtletno, najkasneje v petih dneh po preteku vsakega četrtletja, in sicer po knjigi o prodajah blaga, ki jo predlože finančnemu oblastvu; obenem morajo položiti ustrezno vsoto davka.

Podjetniki, stavbniki, dobavitelji, arendatorji in druge osebe, ki sklepajo razne posle na račun države ali samoupravnih teles, plačujejo ta davek ob prejemu de-

narja pri oni blagajni, ki jih izplačuje. Za posle, ki jih izvršujejo zasebnikom, se obremenjajo in plačujejo ta davek.

Za inozemsko blago, ki je bilo uvoženo pred polnoveljavnostjo izpremenjenega finančnega zakona, se mora plačati davek in sicer na ta način, da se sestavi natančen popis še neprodanega blaga, bodisi luksuznega kot neluksuznega po prodajni ceni in se predloži finančnemu (davčnemu) uradu. V slučaju, da se popis izkaže neistinit, nastopijo stroge kazni na račun davkoplačevalca.

Od cseb, ki prodajajo veliko živine, se pobira ta davek pri prenosu živinskih potnih listov. Pobirajo ga oblastva, ki izvršujejo prenos takih listov.

Za vse trgovske, mešane trgovske, obrtne, transportne, zabavne, dobaviteljske, podjetniške in druge obrate, če se ti posli sklepajo s privatnimi osebami, znaša toliko, kolikor znaša neposredni davek teh obratov v tem letu obenem z vsemi državnimi dokladi. Za vse industrijske obrate in tvorniška podjetja in za vse predelke velikih kmetovalcev 1 % prodanih proizvodov. Za obrate na račun države in samoupravnih teles, 1 % pogojene vsote prevzetih, oziroma dobavljenih poslov; za prodajo velike živine, za katero se izdajajo živinski potni listi, 1 % prodajne cene. Za blago, ki je bilo že uvoženo v državo, preden je stopil v veljavo ta zakon, in za katero je plačati ta davek po popisu, znaša za luksuzno blago 10 %, za drugo pa 2 % celokupne vsote popisanega blaga po prodajni ceni. Za blago, ki se uvaža preko carinarnic, najsi je oproščeno carine ali ne, se plača davek in sicer: ako ni luksuzno, toliko, kolikor bi znašala carina na to blago, in še 10 % njene vrednosti. Na ta davek se ne odmerja in ne pobira nobena državna niti druga samoupravna doklada.

Kdor se ne ravna natančno po zakonu, zapade občutni kazni. Natančnejša poročila glej »Uradni list« od 31. januarja 1921.; tam so tudi navedeni najrazličnejši predmeti, ki spadajo med luksuzno blago z označbo 10 % pobiranja.

Obrtnik in trgovec, ki že upogablja hrbet pod silno težo davkov, bo zpet zastokal. In to ne zastonj. Po drugih državah draginja ponehuje, pri nas pa raste in bo rastla, dokler se val davkov ne bo ustavil. Merodajni faktorji se ne brigajo za to; vsaj zdi se tako. Naraščajoči davki in bremena sploh, so umetno pero, ki navija draginjo. A zvite glavice se znajo izviti s »premetenim« odgovorom: »Mi draginjo pobijamo, hočemo pa, da se tudi država vzdrži.« Da, država se bo kot taka vzdržala, a glede draginje je druga. Zakaj rastline

poleti, ko pripeka sonce, rastejo ali vsaj rastejo bolj kot v hladni zimi? Ali jih spomladi pomladansko solnce vleče iz zemlje? Ne! Razgreva mrzlo zemljo in daje rastlini le moči, torej jo privabi na dan neposredno! Tako se z rastočimi davki privabi in privablja vedno večja draginja, katero bodo vedno najbolj občutili nižji sloji.

Prisnevajte prostovoljnih darov v prid našemu glasilu!

Kaj pa to ?

Človeku, ki nekoliko gleda po svetu — preveč ne sme, ker sicer bi se mu način našega gospodarstva ogabil — se milo stori nad današnjo propalostjo. Več bi nam mogla povedati ljubljanska krojaška zadruha. Znano nam je vsem, da je poštna uprava potrebovala veliko število uniform za svoje uslužbence. Omenjena krojaška zadruha je vložila svojo ponudbo, toda, ali menite, da je bila uslišana? Kaj še! Mesto, da bi dali domačim obrtnikom kruha, so naročili ogromno število oblek v — Češkoslovaški! Isto se je zgodilo pri južni železnici glede oddaje izdelovanja kap. Ali jih res ne morejo izdelovati nikjer v celi Jugoslaviji? Domači krznarji bodo lahko gledali s prekrižanimi rokami, ko bodo železniški uradniki nosili kape, izdelane v Nemški Avstriji! Direkcija naših državnih železnic je razpisala veliko dobavo službenih oblačil, in sicer zimskih suknenih hlač za poduradnike 1400, za služe 600, za vozovne nadziratelje in kurjače 300, bluz za poduradnike 1000, za služe 1000 in suknenih bluz za blagajnice 60. Radovedni smo, kdo bo izdelaval vso to ogromno množino blaga.

Prav, prav, gospodje državni voditelji, le naprej po tej poti! Toda dovolite nam skromno vprašanje: Ali boste poslali tudi v Češkoslovaško in Nemško Avstrijo ljudi, ki bodo tam izterjali davke od posameznih mogotcev? Najbrž jih boste pustili lepo v miru uživati vsote, ki jim jih boste dali kot masten dobiček vaših naročil! Slovenskega obrtnika bo pa privijala država s svojim davčnim vijakom. Resno vprašanje pa nastane, odkod bodo naši obrtniki mogli jemati groše, da bodo plačevali, če se tudi ne skrbi za njihov zaslužek. Čudno je tudi, zakaj se na obrtnika tako pritiska, ko bi se vendar lahko pritisnilo na naše magnate, ki kljub temu, da zaključujejo letne bilance z največjo predvidnostjo, izkazujejo večmilijonske čiste dobičke v korist kapitalistu — akcionarju.

Toda zdi se, da so vse te besede bob ob steno. Merodajni faktorji hočejo za-

tretji — ali vsaj nimajo smisla za procvit — že v kali vsak napredek našega obrtništva.

V doglednem času se bodo oddajala tudi druga dela: gradnje cest, železnic, pristanov itd. in bojimo se, da država ne bo oddala tudi tega tujim ljudem, tujim podjetjem. Nas domačinov se ne bo niti upoštevalo, k večjemu za kaka navadna dela kot peto kolo pri vozu. Posledica vsega temu bo žalosten pojav zopetnega izseljevanja v tuje kraje. Tako si boste lahko šteli v čast, vi vladajoči mogotci-ministri in vaši pomočniki, da ste pomagali našemu ljudstvu pospešiti — propast. Pri nas naj se pa šopiri brezposelnost, revščina in izseljevanje! Naša država, ki je tako bogata naravnih produktov in je tako redko naseljena, bi mogla preživljati najmanj trikrat toliko prebivalstva! Vlada te vrste obsojamo in ga imenujemo korupcijo, proti kateri se bomo vedno in v vsakem oziru borili.

Strokovne vesti.

Važno za mojstre in pomočnike kovinskih obrti. Na prošnjo deželne zveze obrtnih zadrug v Ljubljani priredi poverjeništvu za uk in bogočastje na dež. obrtni šoli v Ljubljani v času od 1. aprila do 30. junija 1921 strokovni tečaj za železnarje, ki bo pristopen mojstrom in pomočnikom kovinskih obrtov. Pouk bo trajal vsak dan 6 ur in bo obsegal poleg strokovnih predmetov tudi računstvo, kalkulacijo, spisje in knjigovodstvo.

Najmanjše število udeležencev naj bo 25, največ 40. Stroške tečaja, to so izdatki za učne honorarje in za najpotrebnejša učila bo prevzela naučna uprava. Za vse druge izdatke, kakor na primer za hrano in stanovanje bodo morali obiskovalci tečaja skrbeti sami. Mojstri in pomočniki kovinskih obrtov, ki bi se radi tečaja udeležili, naj priglase svojo udeležbo z natančnim naslovom in bivališčem do 15. marca t. l. Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani. Udeležence se bo upoštevalo brez ozira ali je mojster ali je pomočnik.

Klej za mizarje. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani je prejel nekaj mizarjskega kleja. Interesenti-obrtniki naj priglase svoje potrebe takoj, da se bo moglo ozirati na njih priglase.

Knjige za merjenje lesa in krojaške merilne knjige ima Urad za pospeševanje obrti v zalogi, katere oddaja v pisarni na Dunajski cesti št. 22.

V čekovnem prometu se pobirajo naslednje pristojbine:

1. manipulacijska pristojbina 20 vin. od vsakega uradnega opravila, ki se izvrši na računu (od vloge, nakaza, pripisa, obremenitve).

2. provizija od vsake obremenitve pri dviganju ali pa nakazilu v gotovini, in sicer: $\frac{1}{2}$ per mille do zneska od 10.000 K in $\frac{1}{4}$ per mille od zneska, ki presega to

vsoto n. pr. pri enem nakazilu od 19.000 kron do 10.000 kron po $\frac{1}{2}$ per mille in 9000 kron po $\frac{1}{4}$ per mille;

3. pristojbina za trajne čeke, po 4 K letno za vsak ček;

4. pristojbina za vnovčenje in pripis poštinih nakaznic, 10 vin. za vsako nakaznico;

5. pristojbina za čeke, ki nimajo kritja in se morajo vsled tega vrniti, 1 krono za vsak ček;

6. pristojbina za pregled pri pogojno nakazanih zneskih (lastnoročno, proti potrdilu vdovstva itd), 10 vin. za vsako nakaznico;

Pod 1. in 2. navedene pristojbine se zaračunajo navadno po odpravi 30 računskih izpiskov od v njih navedenih vpisnih točk, vsekako pa na koncu leta.

Druge pristojbine se zaračunajo mesečno ali pa po potrebi, vsekako pa na koncu leta.

Nakazilo v kliringu, t. j. nakazilo od enega računa pri pošt.-ček. uradu na drug račun pri pošt.-ček. uradu so v vsoti neomejena in prosta provizije.

Ako so izjemoma dovoljena nakazila v gotovini od več kakor 20.000 kron z enim čekom, se postopa pri računanju pristojbin, kakor da je nakazilo izvršeno z več čeki n. pr. za 200.000 K kakor bi bil znesek nakazan z 10 čeki.

Stroški za odpravo poštinih nakaznic se odpišejo (istočasno z dotično vsoto) od imovine lastnika računa kakor jih določajo poštni predpisi, in sicer za nakaznico in poštnino, isto velja za odpravo vrednostnega pisma, pri čemer se zaračuna 1 K za papir in pečatni vosek.

Za odpis poštinih nakaznic se ne računa provizija.

Dopisi.

Št. Vid nad Ljubljano. Na protestnem zborovanju obrtnikov občin: Št. Vid, Vič, Jezica, Šiška, Črnuče, Šmartno, Medvođe itd. zbranih okrog 300 po številu v nedeljo 9. januarja 1921 v risalni dvorani Obrtne šole v Št. Vidu, kjer je nastopil kot govornik tudi naš predsednik gosp. Ivan Ogrin, je bila sprejeta soglasno in odobrena naslednja resolucija:

Iz časniških poročil smo slovenski obrtniki zaznali, da pripravlja ministrstvo naredbo, ki bo uredila delavsko zavarovanje po enotnem načrtu po celi naši kraljevini. Obžalujemo, da naš ministrstvo ni pozvalo, da oddamo tudi obrtniki v tej za nas tako važni zadevi svoje mnenje.

Da se vlada morebiti post festum ne bi mogla izgovarjati, češ, da stališča slovenskih obrtnikov ni poznala, si ji v naslednjem dovoljujemo priobčiti naše glavne predmetne zahteve, od katerih ne moremo nič popustiti:

1. Načelstvo vseh zavarovalnih zavodov mora biti sestavljeno paritetno tako v pokrajinah, kakor v centrali.

2. Vsaka pokrajina mora imeti najmanj en svoj samoupravni zavarovalni zavod, nad katerim imej centrala v Beogradu samo največjo nadzorstveno pravico.

3. Zaeno z osnutkom obveznega delavskega zavarovanja izdelaj vlada zakon-

ski načrt obveznega bolniškega in starostnega zavarovanja obrtnikov. Oba načrta naj se parlamentu istočasno predložita.

H koncu poudarjamo še, da mi nikakor nočemo kratiti delavskih pravic in dobrot, temveč se hočemo le zavarovati proti temu, da zavarovalni zavodi ne postanejo ekspozitura kake politične stranke, in da se vlada z enako vneto briga tudi za obrtnike, ki so ravnotoliko potrebni zunanjih podpor, kakor plačani delavci.

Na istem zborovanju so se soglasno in z odobravanjem sprejele še naslednje resolucije:

1. Najodločneje zahtevamo, da se morajo vse okrajne bolniške blagajne zopet upostaviti na prejšnje zakonito stališče, t. j. osamosvojiti in dobiti prejšnjo avtonomijo in odvzeto premoženje, s strogim nadzorstvom od strani članov samih.

2. Vlada se pozivlja, da razveljavi dosedanja sistem centraliziranja bolniških blagajn, kjer se s takim dragim aparatom zapravlja denar težko tipečega članstva in da se namesto tega ustanovi državna zveza bolniških blagajn, kateri imajo pripadati vse bolniške blagajne kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

3. Poverjeništvu za socialno skrbstvo naj takoj odredi volitve v bolniško blagajno.

4. Najodločneje protestiramo proti sedanjemu določevanju pridobinskih, osebnih dohodninskih ter drugih davkov.

5. Davki naj se izenačijo po vsej državi, da ne bomo prečani plačevali dvoje vrst davkov.

6. Finančna deželna oblast se pozivlja, naj nemudoma upostavi zopet davčne komisije za določevanje pridobinskega in osebnega davka, kot so bile v prejšnji državi navadne.

Tržič. Obrtniki zbrani na sestanku obrtne zveze v Tržiču dne 9. januarja 1921 odločno protestiramo proti temu, da bi izvršujoča oblast izdajala obrtne koncesije ljudem, ki se v obrtu niso izučili ter zadostili zahtevam obrtnege reda, kot se je to zgodilo v Dupljah, kjer je dobil gosp. Ivan Jeglič koncesijo za kolarsko obrt, dasi se ga nikjer učil ni. Ako zakoni več ne veljajo, naj se raje obrt prosto prepusti.

Prosimo, naj se takoiimenovani tajni zaupniki za odmerjenje dohodninskega davka odpravijo. Obdavčenje dohodninskega davka naj se vrši javno.

Vprašanja in odgovori.

Ribnica. Usojamo se, vprašati, kam se je obrniti s prošnjo, če hoče dobiti krojač tudi pravico, prodajati svoje izdelke doma in po sejnih?

Neki krojač izven naše zveze ima dvočlencna, dela pa brez vsakega obrtnege lista in pravice. Naznanili smo ga že glavarstvu, toda on izvršuje nemoteno naprej svojo obrt in se še povrh lepo norčuje iz naše zveze. Ali je krivo glavarstvo ali pa kako — prijateljstvo, mogoče? Prošnjiki — da se mu ne stopi na prste. On z nami drugimi obrtniki prav pridno

konkurira, ker mu ni treba plačevati nikakih davkov.

Odgovor: Za one predmete, ki jih doma izdelava in doma prodaja, ni potreba nikake pravice; za predmete pa, ki jih hoče prodajati po sejnih, more to izvrševati na podlagi svojega obrtnege lista, oz. koncesije. Seveda je bolje, če ima napravljen obrtni list za izdelovanje in prodajo, tako se izogne eventualnim sitnostim.

Gledč krojača, ki izvršuje svojo obrt brez obrtne pravice, ga blagovolite naznaniti, če ste gotovi, da res nima pravice in ker se Vam ni pri glavarstvu ugodilo, oziroma tiči kje drugje vzrok — naravnost na deželno vlado za Slovenijo, oddelek za trgovino in industrijo.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Ali je dovoljen uvoz rezanega in okroglega lesa ter cementa iz inozemstva in pod kakšnimi pogoji?

Odgovor: Dovoljen je uvoz proti plačanju carine; carine so oproščeni samo oni predmeti, za katerega je treba posebnega dovoljenja.

Razno

Zastoj v naši industriji. Kakor sploh po svetu, tako se javlja tudi pri nas v industriji zastoj. Ena industrija ne more delati, ker nima surovin, pri drugi so stroji že v takem stanju, da je nevarnost, da se pokvarijo, tretji manjka premoža, četrto ovira vlada, peta ne more priti do izvoza itd. — tako, da se nobena ne more pohvaliti, da ji cveto rože. Nadalje imamo tudi tako industrijo, ki ne more vzdržati zunanje konkurence (vsled naših visokih proizvajalnih cen zaradi dragih delovnih moči), in ki bo vsled tega morala prenehati s poslovanjem. Tak slučaj je z jeklaro v Guštanju (Koroško). To podjetje je v stanu proizvajati izredno veliko izdelkov, potrebnih za izdelovanje in popravo vagonov. Tovarna je za to reč opozorila ministrstvo za trgovino in obrt kakor tudi železniško, ali se za to ni nobeden zmenil. Tovarna od države ne prejema nobenih naročil, vagoni se nam pa kvarijo in razpadajo. Imamo slučaje, da je država v raznih tovarnah naročila predmete, katere je vzela, pa jih ni plačala, ali pa jih ni hotela ne vzeti in ne plačati. Zato pač ni čudno, če so gotove tovarne vsled tega, ker ni država izpolnila svojih obveznosti, na robu propada. Iz tega pa sledi pač eno, da na ministrske stolce spadajo strokovnjaki, ne pa kaki profesorji matematike, ki sicer znaio zapisati diaku kaj leno petico toda na državne finance, narodno gospodarstvo in podobno se pa prav nič ne razumejo. Také baže mož je bil bivši finančni minister Stojanović, ki je spadel v šolo med diake, ne pa na stolec finančnega ministra. Zato pač ni čudno, da obstoji delo računskih uradov kar pride od finančnega ministrstva ali pa od delegacije le v večnem sestavljanju seznamov in skrižaljki.

Razmah slovaške industrije je razviden iz naslednjih številke: v zadnjih 14 mesecih je bilo ustanovljenih 206 tvrdk, dve komanditni družbi, 64 delniških družb s skupnim kapitalom 92.430.000 češkoslovaških kron, 67 društev, 8 društev z o. z.

z glavnico 4.475.000 čsl. kron. Da pa ta razmah ni povsem zdrav za češkoslovaško republiko, priča okolnost, da pripravljata vlada naredbo, s katero bo pod gotovimi pogoji lahko ustavila poslovanje že dovoljenih družb, katere bi obratovala s preveč velikim madžarskim kapitalom.

Pred padcem cen sladkorja. Neka zagrebška tvrdka je prejela iz Londona brzojavno ponudbo za 500 vagonov sladkorja Java, in sicer po 300 funtov vagon, postavljeno v kako jadransko luko. To bi značilo kilogram po 21 kron naše vrednosti. Tvrdka sklepa iz te ponudbe, da se pričakuje na Angleškem v kratkem silen padec sladkorja. Odposlala je ponudbo ministru za prehrano v Beograd.

Tovarna glavnikov itd. se zgradi pri Ljubljani. Izdelovala bo poleg vseh vrst glavnikov, lasnic itd. tudi dvojne glavnike in dvojne lasnice oboje za dame in za otroke. Z zidanjem tovarne se prične začetkom letošnje pomladi; stroji najmodernejšega sestava pa dosepejo iz Francije.

Odkup južne železnice. V kratkem se prične nova pogajanja z južno železnico glede odkupa onih prog, ki se nahajajo na ozemlju naše države. Uprava državnih železnic je že dala preceniti sedanje stanje prog, lokomotiv in voz.

Plačujte davke pravočasno! Trgovska in obrtna zbornica poroča: Davkopllačevalce vseh vrst nujno opozarjamo, da v lastnem interesu plačujejo davke pravočasno. Po razglasu delegacije ministrstva financ z dne 9. maja 1920 se pobirajo kot eksekucijske pristojbine za zaostale davščine v Sloveniji in Dalmaciji sledeče pristojbine: Za opomin od vsake polne krone 4 vinarje, za rubežen od vsake polne krone 4 vinarje, za prodajo dva vinarja od vsake polne krone. Opominjevalne in rubežne pristojbine zadenejo torej vsako zakasnitev v občutnem znesku. V primeru zakasnelega plačila zadene stranko trdo novo breme.

20 dinarski bankovci se vzamejo iz prometa. Na podlagi sklepa svojega glavnega odbora od dne 3. januarja 1921 številka 3626, in z odobrenjem ministrstva za trgovino in industrijo od dne 17. januarja t. l., št. 140, objavlja Narodna banka v »Službenih Novinah«, da vzame iz prometa novčаницe državne izdaje po 20 dinarjev ozir. 80 K in sicer radi tega, ker krožijo taki falzifikati omenjenih novčanic, da se samo pri posebnih pozornosti morejo razlikovati od pravih novčanic istega tipa. Pri izmenjavi teh novčanic se bo prejela polna vrednost v drugih novčanicah. Izmenjava teh novčanic se vrši pri osrednji Narodni banki v Beogradu vstevši do 30. aprila t. l., pri podružnicah Narodne banke pa samo do vstetega 28. februarja t. l. S početkom 1. maja t. l. izgube omenjene novčаницe vsako vrednost in se od tega časa ne bodo več izmenjavale.

Kaj bo z 20 odstotnim odtegljajem o pri- liki markiranja denarja? Finančno ravnateljstvo je sporočilo zagrebški trgovsko-obrtni zbornici, da bo zneske do 1000 K vrnilo strankam najdalje do 1. aprila t. l., višje zneske pa bo spremenilo v državno posojilo, ki se bo obrestovalo s 3 odstotki in ki se bo vrnilo do konca l. 1930.

Za prog Brežice — Novo mesto — Brod. Poslanca Jugoslov kluba Sušnik in Nemančič sta posejela ministra za promet ter mu predložila pismeni predlog naj se zgradi železniški prog Brežice—Novo mesto in Straža—Vinica—Brod. V predlogu se poudarja velika

gospodarska in stratežična važnost teh železniških zvez ter se zahteva, naj železniško ministristvo čimprej udejejuvuje zgradbo novih železniških prog. Minister za promet je vzel na znanje predlog ter obljubil da bo vse potrebno ukrenil za uresničenje teh načrtov. Obenem sta zahtevala poslanca Jugoslovanskega kluba naj se osnuje v Rosalnicah postaja za osebni promet.

Glede kolkovanja prošanj za dovolitev vpogleda v dohodninske priredbene spise in odločb davčnih oblastev o takih prošnjah velja — po informaciji delegacije ministrstva financ — sledeče: Ker so prošnje za dovolitev vpogleda v dohodninske priredbene spise po čl. 61, točka 4 izvršilnega predpisa z dne 18. marca 1914 drž. zak. št. 62 k IV. poglavju zakona z dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 220 — pristojbine proste — se tudi takse po tar. postavki 5 zakona o taksama za odločbo ne plača, ako davčno oblastvo predmetni prošnji ugodi. Če pa davčno oblastvo zavrne tako prošnjo kot neutemeljeno, tedaj je plačati za to odločbo gornjo takso, toda šele takrat, ko postane odločba izvršna.

Koliko je Nemčija dosedaj povrnila? Reparacijska komisija objavlja poročilo koliko je Nemčija povrnila do 31. decembra 1920, t. j. tekom enega leta, odkar je stopila versajska mir. pogodba v veljavo. In sicer: 17.834.949 ton premoga, 19.000 amonijakovega sulfata 2.934.723 ton ladijskega prostora, 38.730 ton rečnega plovidbenega materiala 360.173 kosov živine 10.787.827 kg barv, 57.823 kg lekarniških izdelkov, 7571 lokomotiv, 129.555 vagonov, 5000 težkih tovornih avtomobilov, 140.000 ton železniškega materiala, 131.505 industrijskih strojev, 15 podmorskih kablov. Od stvari, ki jih je Nemčija zaplenila in odpeljala iz Francije in Belgije, je vrnila: 13.500 poljedelskih strojev 271.207 ton industrijskega materiala, 407 lokomotiv, 18.928 vagonov. Poleg tega še množico vrednostnih papirjev, mobilij in umetniških stvari.

Nemška konkurenca na svetovnem trgu. Francoski listi priobčjujejo zanimive podatke o nemškem blagu, ki preplavalja zopet svetovni trg in uspešno konkurira francoskemu in angleškemu. Nemci ne prodajajo inozemstvu samo po ceni dobro blago, marveč dovoljujejo celo dolgoročne kredite! Kako je to mogoče, ko se nemška država nahaja pred bankrotom? Francozi si razlagajo to tako: Nemški zasebniki so ob premirju previdno spravili na varno množino dobre inostrane valute: dolarjev, šterlingov, peset in švicarskih frankov. Potem so od Angležev in Amerikancev za dobri kup nakupili maso surovin, izprijenega vojnega materiala itd. Te stvari obdelujejo zdaj v mnogoštevilnih tovarnah iz vojne dobe, ki so izvrstno opremljene in ne potrebujejo popravila. Delavce plačajo v ničvrednem papirju inozemci pa plačujejo nemškim tovarnam v zlatu. Anglež ki plača doma surovino in delavca v zdravi valuti, naravno ne more na ta način konkurirati z nemškim tovarnarjem.

Plačevanje v inostranstvu. Finančna delegacija v Ljubljani objavlja uradno: Ekspozitura centrale za plačevanja v inostranstvu v Ljubljani je ukinila svoje poslovanje 20. januarja 1921. Vse posle, ki so v zvezi z likvidacijo centrale za plačevanja v inozemstvu (kontrola izpolnitve obvez, osvoboditev položenih garancij po kavejih ali garantnih pismih itd.) bo od tega dne naprej vršila »Devizna centrala v likvidaciji v Beogradu«. Izvozniki, ki

imajo obveznosti, nastale pred uveljavljenjem nove uredbe o reguliranju prometa z devizami in valutami (Ur. List št. 120 z dne 19. oktobra 1920), se pozivljajo, da se v lastnem interesu v vseh teh zadevah obračajo neposredno na »Devizno centralo v likvidaciji v Beogradu« in ne več na takajšnje ekspozituro za plačevanja v inostranstvu.

Tobak za pipe. Državni monopol je dal predelati slabše vrste tobak v Bosni in Hercegovini in ves tobak iz Hrvatske Slavonije in Vojvodine v tobak za pipe, ki se bo prodajal v zavojčkih po 2 K. Računa se, da bodo Hrvatska, Slavonija in Vojvodina dale okrog dva in pol milijona kg tobaka, kar bi zadostovalo za ves konsum v državi.

Slab bolgarski izvoz moke. Edini izvozni trg Bolgarije je bil Carigrad, kamor je izvozila letošnje leto samo 400 vagonov moke. Egipt je za Bolgarijo izgubljen. Sedaj pa je prišlo v Carigrad toliko avstralske in ameriške moke, da je popolnoma izpodrinila bolgarsko moko. Tako stoji sedaj Bolgarija pred gospodarsko katastrofo. Moke ima dovolj, izvoza pa nobenega.

Poštni promet z Ameriko. V Prago je dospelo 460 ameriških paketov na Jugoslavijo kot prva ameriška pošiljatev. Paketi bodo v nekaterih dneh odposlani v Jugoslavijo. Naše jugoslov. pošte bodo sprejemale pošiljatev za Ameriko ko bodo prišla iz Amerike potrebna obvestila.

Padec cen železnini. Iz Londona poročajo, da tam še vedno padajo cene železnini.

Obvezni poluletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. aprila 1921.

Za vstop v tečaj je vložiti pri vstopu državne podkovske šole v Ljubljani do dne 5. marca 1921

prošnjo ter ji priložiti: 1. rojstni in krstni list; 2. domovinski list; 3. zadnje šolsko izpričevalo; 4. učno izpričevalo; 5. ubožni list; 6. нравstveno izpričevalo.

Pouk v podkovski šoli je brezplačen. Učenci dobivajo redno državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu; skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige.

Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje klavne živine in mesa.

Državna podkovska šola v Ljubljani, dne 10. februarja 1921.

Cene lesa v Trstu so v zadnjem času nekoliko padle in so sedaj sledeče: Hrastova debla prvovrstne kakovosti 1500—2400 kron za kubični meter, drugovrstne kakovosti 800 do 1000 kron, hrastov furnir 3000—4000 kron, hrastove deske do 50 mm debele 3000—4500 kron, prvovrstni bukov les 600—750 kron, žagan bukov les 1400—1800 kron, prvovrstna javorova debla 1000—2000 kron, brzojavni drogi 100—160 kron, železniški pragi iz hrastovega lesa 140—170 kron, železniški pragi iz bukovega lesa 110—130 kron, oglje vagon 14.000—16.000 kron.

Razdelitev lokomotiv bivše monarhije. Reparacijska komisija na Dunaju je sklenila, da odpade na Avstrijo in Mažarsko 1503 lokomotive, na Jugoslavijo pa samo 177 lokomotiv. Da bodo s tem v Beogradu zadovoljni, o tem ni skoro nobenega dvoma, saj smo prepokorni otroci entente.

skrbne Italije, divje Albanije itd. Podpišemo pa itak vsako pogodbo, če ne poprej, pa po polnoči enkrat, ko je že preveč šampanja. Rapalska pogodba nas uči, kjer ni bilo Slovencev, pač pa židinja Vesničeva z ministrskim predsednikom, ostale gospe in gospodične zunanjih zadev.

Odgovorni urednik: Ivan Ogrin. — Izdajatelj in založnik: Jugoslovanska obrtna zveza v Ljubljani.
Tiska: Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

OBRTNA CENTRALA V LJUBLJANI

PRAŽAKOVA ULICA 3

ponuja po zmerni ceni:

traverze 30 cm profi,
portlandcement,
zidarstvo orodje,
kambolomske droge,
krampe,
lopate,
kledoa,
žico.

Orodje za ključavnice:

nakoval,
ortalne ragle,
raznike,
salaia
skare za ploščice.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

v lastnem domu - Miklošičeva cesta 6
obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem leta 1918 nad 43 milijonov kron vlog in nad 1,100.000 kron rezervnih zakladov.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Stavbna pisarna Ivan Ogrin

Ljubljana,

Gruberjevo nabrežje št. 8.

Prevzema vsa zidarska in druga stavbna dela. Izdaja strokovna mnenja, izvršuje načrte in proračune

Delo solidno. Primerno nizke cene.

VAŽNO A V AKEGA OBRTNIKA!

Urad za pospeševanje obrti Ljubljana

priporoča obrtnikom v nakup sledeče knjige:

Obrtno pravo in delavsko zavarovanje. Sestavil dr. Bogumil Senekovič. Stane 10 K. — **Namen, razvoj in organizacija obrtnega in strokovnega šolstva drugod in pri nas.** Spisal Mihael Presl, profesor na drž. obrtni šoli v Ljubljani. Stane 14 K. **Pomočniška izkušnja za rokodelske obrte.** Sestavil Henrik Podkrajšek, profesor na drž. obrtni šoli v Ljubljani. Stane 12 K.

Obrtniki, izobrazite se!

Obrtno kreditna zadruga v Ljubljani

r. z. z. n. z.

v Ljubljani, Pražakova ulica št. 3

sprejema hranilne vloge, daje posojila na zastave, odstopne račune, eskomptira menice itd.

Obrtna centrala v Ljubljani

za obnovitev po vojni poškodovanih krajev, r. z. z. o. z.

Pražakova ulica št. 3

sprejema naročila za vsa stavbna in druga opremljena dela, posebno naročila za večje in prave, kontorje, šole, zasebna stanovanja itd. oddaja pa tudi v večjih množinah razna dela posameznim članom obrtnikom. V slučaju potrebe nudi tudi potrebno orodje.

Načrte stroškovnikov in druga tehnična mnenja ob poverbi dela brezplačno.

GOSPODARSKA ZVEZA

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, reg. zadr. z omeji. zav.

Stalna zaloga poljedelskih strojev: motorjev, mlatilnic, viljev, slamo- in reporeznic, brzoparnikov, plugov, bran, čistilnikov i. t. d.

Prodaja umetnih gnojil, kolonialnega in špicerijskega blaga ter poljskih pridelkov.

Zaloga pristnega domačega in ogrskega vina, žganja i. t. d.

Lastna izdelovalnica in prekaevalnica klobas.

Lastna zeljarna.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

je edini slovenski zavarovalni zavod, ki zavaruje proti požarnim škodam poslopja, premičnine in poljske pridelke. Sprejema življenjska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Karol Majce i drug

čevlarski mojster

Radeckega cesta tev. 6

se priporoča za vsa

v čevlarsko stroko spadajoča dela.

Prostora izgotovjene čevle in čevlarske potrošnine.

Strojno mizarstvo Peter Bizjak

v Spodnji Siški, Gosposvetska cesta 136

prevzema vsa mizarjsko strokovna dela, zlasti taveno mizarstvo. — Če je primerno, elo sol dno postrežbo to na

Deni ka glavica: K 30.000.000.—.

Jadranska banka

Podružnica Ljubljana

Centrala: Trst. Sprejema vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Podružnice: Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd.

Dubrovnik, Dunaj, Koper, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar. Eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjme na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite po najugodnejšimi pogoji.

Ekspozitura: Kranj. Prevzema borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni na lov: JADRANSKA.

Telefon št. 257.

Rezerve: nad K 10.000.000.—.

Pohištvo iz upognjenega lesa je trpežno,

Naročila sprejema tovarna lesnih izdelkov in upognjenega pohištva: udobno, poceni.

I. BAHO EC nasl.

Dupleca, p. Kamnik.

Ko je ne oprave za hotele, gostilne, restavracije kavarne, šole, zavode, gledišča, dvorane i. dr.

Fine z usojm tapetane garniture za stanovanja. Založnik in trgovci določijo posebne popuste.

Vsakovrstne slamnike

ga. trgovcem in cenj občinstvu priporoča FRAJO CERAR, tovarna stamnikov, Stob. p. Domzale pri Ljubljani

Čebelni vosek

suhe satine n odpadke sveč kupuje po najvišji dnevni ceni

J. Kopač, svečar v Ljubljani

Celovška cesta 8. 90.

Gospodarska banka

v Ljubljani

iz ustanovljena leta 1906

Dunajska cesta 38/l.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.